

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Υπέρ Μαντιθέου* §§4-6

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2022-23.

B1. Η αναγραφή του ονόματος του Μαντίθεου στο σανίδιο αποτελούσε για τους κατηγορούς του τη μοναδική απόδειξη ότι υπηρέτησε ως υπέας επί των Τριάκοντα και συνεπώς ότι ως ολιγαρχικός ήταν εχθρός του δημοκρατικού πολιτεύματος. Ωστόσο, ο Μαντίθεος αμφισβητεί (*εϋηθές έστιν*) αυτόν τον ισχυρισμό των αντιπάλων του παρουσιάζοντας ως αναξιόπιστη τη συγκεκριμένη απόδειξη. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρει πως στο σανίδιο ήταν εγγεγραμμένοι πολλοί που δεν βρίσκονταν καν στην Αθήνα την περίοδο αυτή, ενώ δεν αναγράφονταν άλλοι που ομολογημένα είχαν υπηρετήσει στο ιππικό των Τριάκοντα. Επομένως, τα στοιχεία του σανιδίου είναι ανακριβή ή ελλιπή. Δεν αρκείται, ωστόσο, μόνο στην αμφισβήτηση της αξιοπιστίας του σανιδίου. Αντιπροτείνει ως πιο έγκυρη απόδειξη (*έλεγχος μέγιστος*) για το γεγονός ότι πράγματι δεν είχε υπηρετήσει στο ιππικό των Τριάκοντα τον κατάλογο (*καταστάσεις*) που τηρούσαν οι αρχηγοί του ιππικού ανά φυλή, στον οποίο αναγράφονταν όλοι όσοι ήταν υπόχρεοι να υπηρετήσουν ως υπεείς, για τον πρόσθετο λόγο ότι σχετιζόταν άμεσα με την απόδοση χρηματικού λογαριασμού και την επιστροφή του επιδόματος που είχαν λάβει όσοι είχαν υπηρετήσει ως υπεείς την περίοδο των Τριάκοντα. (Λέξεις 169)

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Κατά Έρατοσθένους* §§21-23

B2. Και ο Μαντίθεος και ο Λυσίας αναφέρονται στις εγκληματικές ενέργειες του καθεστώτος των Τριάκοντα, αλλά με διαφορετικό τρόπο. Ο Μαντίθεος επισημαίνει σε γενικές γραμμές ότι όταν επέστρεψε στην Αθήνα προς το τέλος της κυριαρχίας των Τριάκοντα, σε μία ιδιαίτερα ταραγμένη εποχή, οι Τριάκοντα δεν έδειχναν πλέον καμία εμπιστοσύνη σε κανέναν, ενώ παράλληλα στερούσαν από τα αξιώματα και τα πολιτικά τους δικαιώματα ακόμα και πρώην συνεργάτες τους (*μαλλον ήτίμαζον και τούς συγκαταλύσαντας τόν δήμον*). Από την άλλη Λυσίας στο δικό του κατηγορητήριο εστιάζει σε συγκεκριμένες εγκληματικές ενέργειες των Τριάκοντα: όχι μόνο στερήσαν από τα πολιτικά τους δικαιώματα αρκετούς Αθηναίους πολίτες, αλλά επιπλέον ατίμασαν πολλούς (άνδρες και γυναίκες) και θανάτωσαν άδικα πολλούς ανάμεσα σε αυτούς και τον αδελφό του. Η άδικη θανάτωση του αδελφού του αποδίδεται από τον Λυσία στην αποδεδειγμένη έφεση του Ερατοσθένη προς την παρανομία.

Τόσο οι συγκεκριμένες κατηγορίες του Λυσία όσο και η γενική αναφορά του Μαντίθεου στο καθεστώς των Τριάκοντα αποτυπώνουν με σαφήνεια τον ολοφάνερα εγκληματικό χαρακτήρα που είχαν αυτές οι ενέργειες. (Λέξεις 164)

B3. 1-β, 2-α, 3-β, 4-β, 5-α

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Κατὰ Ἐρατοσθένους §§5-7

Γ2. Οι Τριάκοντα με πρόφαση ότι κάποιοι μέτοικοι ήταν δυσαρεστημένοι με το τυραννικό καθεστώς και ενεργούν εναντίον του, σχεδίασαν την εξόντωσή τους με απώτερο, όπως ισχυρίζεται ο ομιλητής, σκοπό να εξοικονομήσουν χρήματα για τους ίδιους. Τα χρειάζονταν, επειδή από τη μία στην πόλη επικρατούσε φτώχεια και από την άλλη η τυραννική διακυβέρνησή τους ήταν πολυέξοδη. Ωστόσο, προχώρησαν στη σύλληψη μεταξύ άλλων και κάποιων φτωχών μετοίκων που έγινε εσκεμμένα προκειμένου να ισχυριστούν ότι δήθεν οι ενέργειές τους δεν είχαν οικονομικά κίνητρα. (Λέξεις 79)

Γ3. πόλεσι, πένητι, ποιῆσαι, εἶπες, εἰλήφασι

*Οι ενδεικτικές απαντήσεις για τις ερωτήσεις A1, B4, Γ1, Γ4 που αναφέρονται στα ίδια κείμενα (διδαγμένο, παράλληλο, αδίδακτο) έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLB_AEG_SOLUTIONDOC_1_34940.